

08 **Vraag van mevrouw Maggie De Block aan de minister van Werk over "de aanpassing van de anti-pestwetgeving" (nr. 3998)**

08 **Question de Mme Maggie De Block à la ministre de l'Emploi sur "l'adaptation de la loi anti-harcèlement" (n° 3998)**

08.01 **Maggie De Block** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dit dossier is zeer onderhevig aan erfenisrecht. Die wetgeving is er gekomen onder uw voorgangster, mevrouw Onkelinx; ze is overgeërfd door een andere voorgangster, mevrouw Van Brempt, en ze is nu in uw korf beland. Ik weet niet of u gelukkig gaat worden met die erfenis, maar ik denk dat het te laat is om ze te weigeren.

Op 7 juli presenteerde de toenmalige staatssecretaris Van Brempt het evaluatieverslag van de wet van 11 juni betreffende de bescherming van de werknemers tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk - kortweg de antipestwet - in deze commissie. Naar aanleiding van dit evaluatieverslag bracht de Nationale Arbeidsraad op 1 juni een verdeeld advies uit. Werknemers en werkgevers waren het evenwel eens over het feit dat de bestaande wetgeving nog enkele bijstellingen behoefde. Daartoe werden door beide partijen concrete voorstellen geformuleerd.

Vanuit de VLD hebben wij steeds aangedrongen op een evaluatie en aanpassing van de wet. Het preventiedeel werd door ons niet in vraag gesteld, maar enkele van onze prioritaire punten van kritiek hadden betrekking op het afstappen van de omgekeerde bewijslast en de vervanging ervan door een gedeelde bewijslast, het onmogelijk maken van het invoeren van ontslagbescherming door werknemers die vrezen om een andere reden dan het pesten op het werk ontslagen te worden en het nakomen van de belofte aan de bedrijven dat de implementatie van de antipestwet geen extra kosten met zich zou brengen.

De toenmalige staatssecretaris, die dacht dat zij nog lang op die stoel zou blijven zitten, erkende in haar repliek de noodzaak van een algemene risicoanalyse. Zij toonde zich eigenlijk geen tegenstander van het debat over de bewijslast omdat zij meende dat die bewijslast zoals ze in de wet is opgenomen toch een gedeelde bewijslast is. Zij wees erop dat deze bewijslast misschien in de wetgeving nog beter zou moeten worden gespecificeerd. Ik citeer haar.

De toenmalige staatssecretaris was absoluut voorstander van een herevaluatie. Als termijn voor een standpuntbepaling omtrent de richting waarin de wet en de koninklijke besluiten zouden moeten worden aangepast, stelde ze het volgende voorop. Ik citeer: "Ik denk dat het najaar, ik wil mij niet vastpinnen op september, oktober,

08.01 **Maggie De Block** (VLD): Le 7 juillet, la secrétaire d'Etat Van Brempt a soumis le rapport d'évaluation de la loi anti-harcèlement du 11 juin 2002 à la présente commission. Le 1er juin, le CNT a émis un avis partagé. Employeurs et travailleurs estiment que des aménagements s'avèrent nécessaires.

Le VLD ne remet pas la prévention en cause, mais il a des critiques à formuler concernant l'abandon du renversement de la charge de la preuve, la mesure visant à rendre impossible le recours à la protection contre le licenciement, et les éventuels coûts supplémentaires à la charge des employeurs.

La secrétaire d'Etat a reconnu la nécessité de procéder à une analyse générale des risques, elle a souligné que la question de la charge de la preuve devait encore être davantage précisée et qu'elle était favorable à une nouvelle évaluation. Elle a également souligné l'importance d'une communication claire afin d'éviter les malentendus. L'adaptation de la loi s'avère nécessaire. La secrétaire d'Etat proposait de s'y atteler pour l'automne 2004.

La ministre de l'Emploi partage-t-elle les vues de son prédécesseur? Quelles initiatives concrètes compte-t-elle prendre et

november" – oktober is bijna voorbij en november komt eraan – "een moment mag zijn waarop voorstellen gelanceerd worden over aanpassingen aan de pestwet op basis van de evaluatie en de pistes zoals die door de collega's en mezelf in de commissie zijn aangegeven".

Zij onderstreepte het belang van duidelijke communicatie en hoopte dat die het aantal misverstanden over de bestaande wet zeker zou verminderen. Ik heb daarover ondertussen geen communicatie meer gezien, maar misschien is mij dat ontsnapt.

Intussen ruilde de staatssecretaris het federaal niveau in voor het Vlaamse en wordt de minister van Werk, u, belast met het dossier van de antipestwet. Niettemin blijft het probleem op de werkvloer bestaan en dringt zich een concrete aanpassing van de bestaande wetgeving op.

Mijn concrete vragen zijn de volgende.

Deelt u, wat de problematiek van de antipestwet betreft, dezelfde inhoudelijke inzichten als uw voorgangster? Welke concrete initiatieven omtrent communicatie werden ontwikkeld voor het bedrijfsleven, teneinde misverstanden over de wetgeving weg te werken? Zult u de timing van uw voorgangster, najaar 2004, respecteren om concrete voorstellen uit te werken voor een aanpassing van de wetgeving? Zult u initiatieven nemen om tot een grote risicoanalyse te komen en, met andere woorden, te onderzoeken hoe de welzijnswet en de antipestwet meer met elkaar in overeenstemming kunnen worden gebracht?

Zult u het probleem van de tegengestelde bewijslast aanpakken en het principe aanpassen om te komen tot een feitelijk en wettelijk bepaalde gedeelde bewijslast? Bent u van plan om een initiatief te nemen om in een blijvende herevaluatie van de antipestwet te voorzien? Welke concrete termijnen stelt u voorop? Zult u globale onderhandelingen opstarten tussen de werkgevers en externe preventiediensten om de tarifiering duidelijk te stellen en zo de kosten voor de bedrijven enigszins beheersbaar te maken? Wat is de huidige stand van zaken in het aantal lopende zaken bij de arbeidsrechtbanken inzake de antipestwet? Het antwoord op deze laatste vraag mag u mij ook schriftelijk meedelen; daarmee heb ik geen problemen.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw De Block, voor deze waslijst vragen.

08.02 Minister **Freya Van den Bossche**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw De Block, net zoals mijn voorgangster ga ik uit van de evaluatie die werd uitgevoerd zoals in de wet werd bepaald. Ook onze visie is vanzelfsprekend heel gelijklopend. De evaluatie werd in de kamercommissie besproken op 7 juli. Sedertdien zijn er geen concrete initiatieven voor het bedrijfsleven gekomen, omdat wij allemaal verwachten dat de wet zal worden aangepast. Het zou gek zijn om twee kort na elkaar georganiseerde campagnes te voeren. Wij kunnen beter wachten op de definitieve aanpassing en deze alsdan voor eens en voor altijd duidelijk meedelen.

Een van de belangrijkste communicatievormen zal de "best practices" zijn. Waar wordt het echt op een goede manier toegepast? Waar

quel est le calendrier prévu? Va-t-elle examiner comment concilier la loi sur le bien-être et la loi anti-harcèlement? Des dispositions légales régleront-elles la question de la charge de la preuve partagée? Procédera-t-on à une nouvelle évaluation et, dans l'affirmative, quand? Des négociations seront-elles engagées entre les employeurs et les services externes de prévention afin de fixer la tarification? Qu'en est-il pour ce qui est des tribunaux du travail?

08.02 **Freya Van den Bossche**, ministre: Je me base sur l'évaluation. Nous voyons les choses de la même manière. La campagne d'information sera lancée après l'adaptation définitive de la loi. Nous voulons être prudents et recueillons dès lors des informations complémentaires. Nous avons l'intention de formuler des propositions concrètes au printemps 2005. Il faut conserver

slagen wij erin om de krachtlijnen van de wet, die wij toch zullen houden, zo goed mogelijk in de praktijk te brengen, met zo weinig mogelijk miserie?

Ik wil in dit dossier sowieso niet over een nacht ijs gaan. Voorjaar 2005 is een realistische timing om te spreken over concrete voorstellen. Wij zijn op dit moment nog een aantal inlichtingen aan het inwinnen en wij zijn een aantal mogelijkheden informeel aan het toetsen. Ik wil hoe dan ook deze mogelijkheden informeel toetsen alvorens met een voorstel op de proppen te komen, precies om te vermijden dat wij de bal opnieuw zouden mis slaan. Wij moeten ervoor zorgen dat alles wat goed is in die wetgeving overeind blijft en dat de bescherming overeind blijft, maar dat er waar nodig – dat moet in overleg gebeuren – eventueel aanpassingen worden aangebracht.

Ik kom tot uw vraag over de risicoanalyses. De ondernemingen zijn inderdaad verplicht om die uit te voeren. Hoe zij die uitvoeren en organiseren is natuurlijk hun verantwoordelijkheid. Zij zouden daarvoor een beroep kunnen doen op de steun en de expertise van externe preventiediensten. Dat kan, maar het moet niet.

De omgekeerde bewijslast, waarvan sprake, is in werkelijkheid een gedeelde bewijslast, al was het maar omdat de klacht gemotiveerd moet zijn en de eiser een belang moet aantonen. Pas nadat hij een vrij degelijk bewijs van het belang heeft aangeleverd – een loutere bewering is niet voldoende –, komt de bewijslast bij de verweerder te liggen. We zouden in werkelijkheid dus kunnen spreken van een gedeelde bewijslast.

Hoe vaak moeten we evalueren? We moeten evalueren telkens het Parlement, het middenveld of in dit geval ook de belanghebbenden, de sociale partners, de indruk heeft dat de wet niet meer beantwoordt aan een bestaande, maatschappelijke nood. Laten we dus geregeld evalueren, maar niet noodzakelijk een blijvende evaluatie inschrijven in een wet. Dan zal er immers misschien ook worden geëvalueerd op momenten dat het niet noodzakelijk is. Het kan niet de bedoeling zijn dat we meer rompslomp hebben, maar wel dat we vaak genoeg evalueren. Over de essentie van uw voorstel ben ik het dus wel met u eens.

U haalde een aantal problemen inzake tarifiering aan. Die wil ik eens rustig en in alle eerlijkheid bekijken en onderzoeken, zonder daarover nu al te oordelen.

In antwoord op uw laatste vraag merk ik op dat het wel belangrijk is dat uit het evaluatieverslag, waarin vijftien vonnissen vervat waren, blijkt dat slechts drie vonnissen in eerste aanleg aanleiding hebben gegeven tot een schadeloosstelling. Elk van de drie vonnissen werd achteraf in beroep ongedaan gemaakt.

Opvallend is ook dat de rechter in zeven gevallen een gedeelde verantwoordelijkheid naar voren schuift. Beide partijen hebben namelijk deel aan de problemen. Er is slechts één geval bekend waarin de klager werd veroordeeld voor misbruik van de procedure. Dat betekent natuurlijk dat we iets moeten doen, maar dat de situatie gelukkig niet zo vervelend is als door sommigen initieel werd gevreesd. Misschien nog belangrijk om daarbij te vermelden, is dat het Arbeidshof in Brussel wel een vonnis heeft geveld waarin ontslag

les aspects positifs de la loi et les adaptations doivent être apportées dans le cadre d'une concertation.

L'analyse des risques est obligatoire pour les entreprises. Il leur appartient d'en définir les modalités. Elles peuvent faire appel à un service de prévention externe.

Plutôt que de renversement de la charge de la preuve, il convient de parler de charge de la preuve partagée étant donné que la plainte doit être motivée et que le demandeur doit pouvoir justifier d'un intérêt. Ce n'est que lorsqu'est apportée la preuve de cet intérêt que la charge de la preuve incombe au défendeur.

A chaque fois que le Parlement, la société civile ou les partenaires sociaux estiment que la loi ne répond plus aux besoins de la société, elle doit être évaluée. Cette évaluation ne doit toutefois pas être consignée dans un texte de loi. Je ferai examiner la question de la tarification.

Quinze jugements ont été prononcés par les tribunaux du travail. Trois dossiers ont débouché sur l'octroi de dommages et intérêts en première instance, mais cette décision a été annulée en appel. Dans sept cas, le tribunal a constaté une responsabilité partagée et dans un cas un abus de procédure. La situation n'est donc pas aussi inquiétante qu'on aurait pu le craindre. Dans un cas de licenciement pour motif grave d'harcèlement sexuel au cours d'une procédure de recrutement, la cour du travail de Bruxelles a estimé que l'action était justifiée.

om dringende reden wegens ongewenst seksueel gedrag tijdens een aanwervingsprocedure als gerechtvaardigd werd beschouwd.

08.03 **Maggie De Block** (VLD): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik merk dat u het dossier al heeft overgenomen, hoewel u de maatregelen of aanpassingen waartoe u wil komen, meer dan een half jaar vooruitschuift. Ik zal in het voorjaar van 2005 dan ook terugkomen op mijn vraag.

Wat betreft de risicoanalyses, het probleem was niet dat ze niet werden gemaakt. Ze werden echter niet conform gemaakt. Zo zijn ze natuurlijk moeilijk te vergelijken. Appelen, peren en citroenen kunnen moeilijk met elkaar worden vergeleken. De moeilijkheid was dat de risicoanalyse op een conforme manier door de bedrijven zou moeten worden gemaakt.

Over de tarifiering werd – dat wist u – bij de bespreking van de wet gezegd dat er geen bijkomende kosten zouden komen. Dat heeft uw toenmalige voorganger, mevrouw Onkelinx, gezegd en herhaald in de commissie. Het zou geen meerkosten opleveren. Nu blijkt toch dat het meerkosten oplevert voor de bedrijven. Daaraan moet dus worden gesleuteld.

U wil waken over de beginselen van de wet, over de bescherming van de werknemers en het recht om te reageren als zij zich ongelijk behandeld voelen. Dat onderschrijven wij, maar wij zouden toch graag hebben dat er zo snel mogelijk werk van wordt gemaakt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08.03 **Maggie De Block** (VLD): La ministre a pris le dossier en mains, mais les mesures sont reportées de six mois. Lors des analyses de risques, il s'est avéré qu'elles n'étaient pas conformes. En ce qui concerne la tarification, il avait été affirmé lors de l'examen de la loi qu'il n'y aurait pas de coûts supplémentaires. Or, il apparaît à présent qu'il y a certains surcoûts. Il convient de remédier au plus vite à ce problème.